

Tantárgy neve: Gazdaságtudományi ismeretek II. (Üzemtan, Számvitel és pénzügyi ismeretek)	Kreditértéke: 3
A tantárgy besorolása : kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere” 50 / 50 % (kredit%)	
A tanóra típusa és óraszám a: 28 óra előadás és 28 óra gyakorlat az adott félévben Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további módok, jellemzők : például esetismertetések, tematikus prezentációk, üzemlátogatás, demonstrációs laboratóriumi gyakorlatok, terepi bemutatók, stb.: -	
A számonkérés módja : koll. / gyakorlati jegy Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további módok : önálló projektfeladatok, számítási feladatok, tervezési feladatok, laboratóriumi gyakorlat előtti kis ZH, stb.: -	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 4	
Előtanulmányi feltételek: A tantárgy feltételezi mindazon – főleg gazdasági jellegű – tárgyak ismeretét, amelyek a megelőző félévvel bezárólag oktatásra kerültek.	
Tantárgy-leírás : az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása 3-4 mondatban, valamint 14 (végzős MSc esetén 9) hetes bontásban az előadások	
A tantárgy (Üzemtan) oktatásának általános célja, hogy a tantárgy üzemtani keretein belül a hallgatók megismerkedjenek a vállalatgazdasági alapfogalmakkal, melyek alapján a későbbiekben képesek legyenek megfelelni annak a gazdasági és társadalmi elvárásnak, ami a jövedelmező gazdálkodás igényét jelenti. Későbbi munkájuk során tudják kiszámítani gazdálkodásuk várható jövedelmét és egyéb mutatóit, illetve azt, hogy milyen hatékonyan képesek működtetni egy gazdaság rendelkezésre álló tőkéjét. Kompetensekké válnak annak megítélésében, hogy a jövedelmező gazdálkodáshoz milyen erőforrásokra van szükség, illetve azokat hogyan kell úgy használni, működtetni, hogy a továbbiakban a jövedelem fokozása lehetővé váljon. A kurzus (Számviteli és pénzügyi ismeretek) célja, hogy bemutassa a hallgatóknak a számvitel elméleti megalapozását, alapelveit és alkalmazását, szabályozottságának, elveinek megismertetését, a gyakorlati alkalmazás kereteinek bemutatását, a vállalkozások önállóságának hangsúlyozása és a választási lehetőségek ismertetése mellett. A tárgy megismerteti továbbá a hallgatókkal a vállalati vagyoni változásainak kettős könyvvitelen alapuló elszámolását, és betekintést ad a vállalati beszámoló részeinek, elsősorban a mérleg és eredménykimutatás összeállításának folyamataiba. Továbbá megismerteti a hallgatókat a pénzügyi elemzés eszközrendszerének egy csoportjával: a mutatószámok alkalmazásával. 1. Vállalatgazdasági alapfogalmak. Termelési érték, termelési költség I. 2. Termelési költség II. (önköltségszámítás) 3. Jövedelem. Hatékonyság és kategóriái, mutatórendszere 4. Vállalkozási formák 5. A termelés erőforrásai. A tőke 6. A befektetett eszközök, beruházások szerepe a gazdálkodásban. A termőföld értékelése, földvásárlás – földbérlet gazdasági kérdései 7. A forgóeszközök, valamint az emberi erőforrás szerepe a gazdálkodásban 8. A számvitel fogalma, tárgya. A vállalkozó vagyona. A vagyoni csoportosítása, a vagyoni kimutatása (a leltár és a mérleg). A mérleg szerkezete és jellemzői. 9. A gazdasági műveletek és hatásuk a vagyoni 10. Az eredmény fogalma és csoportosítása. Az eredménykimutatás módja. Az	

eredménykategóriák. Az összköltség és a forgalmi költség eljárással történő eredménykimutatás összehasonlítása.

11. A könyvvezetés (könyvvitel) fogalma. A könyvviteli számla levezetése a mérlegből. A könyvviteli számla fogalma, jellege.
12. Az egyszeres és kettős könyvvitel lényege. A kettős könyvvitel hármasszabálya. A könyvviteli számlák csoportosítása.
13. Az eredmény számlák levezetése a mérleg számlákból. Az egységes számlakeret és számlarend. A négy számlasoros számlaelmélet lényege.
14. A vállalati pénzügyek fogalma, tárgya. A vállalati pénzügyek és a számvitel kapcsolata. Pénzügyi kimutatások elemzése.

Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása 3-4 mondatban, valamint 14 (végzős MSc esetén 9) hetes bontásban a gyakorlatok

A gyakorlat (Üzemtan) általános célja, hogy az előadásokhoz kapcsolódóan számítási példákat oldjanak meg a hallgatók a termelési értékre, a termelési költségre, valamint a jövedelemre és a hatékonyságra vonatkozóan. Sajátítsák el a különböző számítási lehetőségeket az önköltség vonatkozásában. Ismerjék meg a kamatoskamat-számítás és a diszkontálás módszerét. Ismerjék meg a beruházás-gazdaságossági mutatók alkalmazását, valamint az egyes tőkerészekhez kapcsolódó mutatók számítását.

A gyakorlatok (Számviteli és pénzügyi ismeretek) célja, hogy a hallgatók a kurzus végére sajátítsák el a kettős könyvelés alap logikáját, s a hallgatók ezáltal képesek legyenek néhány egyszerűbb gazdasági esemény könyvelésére; illetve néhány mutatószám kiszámítására és értékelésére az éves beszámolóban található kimutatások alapján.

1. A termelési érték és a termelési költség számítása
2. Az önköltség számítás módjai
3. A jövedelemformák és a hatékonyság számítási lehetőségei
4. Kamatoskamat-számítás
5. Diszkontálás
6. Beruházási mutatók vizsgálata, földjáraadék, földár számítása
7. A forgási sebesség mutatói
8. A vagyonelemek besorolása a mérlegbe
9. A vagyonelemek besorolása a mérlegbe. Számítások végzése a mérleg adatai alapján
10. A mérleg összeállítása a vállalkozás alapításakor. Az alapvető gazdasági események mérlegre gyakorolt hatásának vizsgálata
11. Az összetett gazdasági események mérlegre és eredménykimutatásra gyakorolt hatásának vizsgálata. Gazdasági események hatásainak megjelölése a mérlegben és az eredménykimutatásban.
12. Gazdasági események könyvelése főkönyvi számlákra.
13. Gazdasági események könyvelése főkönyvi számlákra.
14. Mutatószámok számítása és értelmezése a mérleg és az eredménykimutatás adataiból.

A 2-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom:

1. Dr. Pfau Ernő – Dr. Nábrádi András: A mezőgazdasági vállalatok termelési tényezői, erőforrásai (egyetemi jegyzet). Debrecen, 2007.
2. Dr. Pfau Ernő – Dr. Posta László: Ökonómiai füzetek 6. Vállalatgazdasági alapfogalmak (egyetemi jegyzet). Debrecen, 2011.
3. Kozma András (2004): Vázlatok a számvitel tanuláshoz 1. kötet, Keletlombard Kft., Debrecen, 109. p. ISBN 963 00 7844 9

4. Róth József – Adorján Csaba – Lukács János – Veit József (2015): Pénzügyi számvitel, Magyar Könyvvizsgálói Kamara Oktatási Központ Kft., Budapest, 350. p. ISBN 978 963 9878 06 8
5. Illés Ivánné (2002): Társaságok pénzügyei, Saldo Kiadó, Budapest, p. 385. ISBN 963 638 025 2

Ajánlott irodalom:

1. Dr. Pfau Ernő – Dr. Széles Gyula: Mezőgazdasági üzemtan II. Mezőgazdasági Szaktudás Kiadó, Budapest, 2001.
2. E.N. Castle – M.H. Becker – A.G. Nelson: Farmgazdálkodás. Mezőgazda Kiadó, Budapest, 1992.
3. Sztanó Imre (2015): A számvitel alapjai, Perfekt Gazdasági Tanácsadó, Oktató és Kiadó Részvénytársaság, Budapest, p. 392. ISBN 978 963 394 842 2
4. 2000. évi C. törvény a számvitelről
5. Bélyácz Iván (2007): A vállalati pénzügyek alapjai, Aula Kiadó, Bologna tankönyvsorozat, Budapest, p. 383. ISBN 978 963 9698 13 0

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

Javasolt a ténylegesen vállalható, tematika alapján elvileg garantálható deskriptorok megjelölése.

a) tudás:

- Ismeri a mezőgazdasági termelést megalapozó természettudományi, műszaki, technológiai élelmiszerlánc-biztonsági, gazdálkodási és gazdasági alapfogalmakat.
- A tárgy megismerteti a hallgatókkal a gazdálkodó egységek vagyonszerkezetének kettős könyvvitelen alapuló elszámolását, valamint betekintést ad a pénzügyi kimutatások egyes részeinek, elsősorban a pénzügyi helyzet kimutatása (mérleg) és az eredménykimutatás összeállításának folyamataiba a magyar (2000. évi C. törvény) szabályozás rendszerében.
- Megismerteti a pénzügyi elemzésekhez szükséges eszközrendszerek egy csoportját.

b) képesség:

- Képes családi gazdaságot alapítani és vezetni.
- Mezőgazdasági vállalkozások középvezetőjeként rendelkezik megfelelő kooperációs képességgel, melynek révén a szakmai utasításokat egyértelműen tudja értelmezni és közvetíteni a beosztottjai felé.
- Képes alapvető számviteli és kettős könyvviteli feladatok megoldására.
- Képes objektív szempontok mentén pénzügyi elemzés elvégzésre a vállalatok beszámolóinak alapján.

c) attitűd:

- Szakmai kérdésekhez konstruktívan áll hozzá.
- A mezőgazdasági mérnök munkája során önállóan végzi szakmai feladatait.
- A számvitel szükségszerűségének tudatosítása, elfogadása.
- Motiváltság kialakítása a törvényi változások követése iránt.

d) autonómia és felelősség:

- Képes önálló gazdálkodásra, a mezőgazdasági termelést kiszolgáló szolgáltatói, kereskedelmi szektorokban való önálló munkavégzésre, vagy különböző méretű és jellegű mezőgazdasági vállalkozások termelői és operatív irányítói feladatainak ellátására, tanácsadásra.
- Felelősséggel dönt saját tudásának fejlesztéséről.
- A számviteli törvény szabályait felelőssége teljes tudatában alkalmazza.
- Egy pénzügyi elemzés során felelősséggel és objektív módon fogalmaz meg állításokat.

Tantárgy felelőse (név, beosztás, tud. fokozat): **Dr. Posta László, egyetemi docens, CSc.**

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (név, beosztás, tud. fokozat): **Dr. Madai Hajnalka, egyetemi adjunktus, PhD., Gabnai Zoltán ügyvivő szakértő, Tobak Júlia Phd. hallgató; Nagy Tünde Orsolya, tudományos segédmunkatárs; Szabóné Szőke Réka, PhD hallgató**

Évközi ellenőrzés módja (pl. 1 db évközi zárthelyi dolgozat):

Az előadások és gyakorlatok lezárultával 1 db. zárthelyi dolgozatot írnak a hallgatók (ami az Üzemtan és a Számviteli és pénzügyi ismeretek rész eredményével képezi a félév végi gyakorlati jegy kialakításának alapját).

Számonkérés módszereinek részletei (pl. szóbeli, írásbeli, szóbeli és írásbeli, gyakorlati jegy, megajánlott jegy, stb.):

A számonkérés módja írásbeli, a tantárgy mindkét részének eredményéből jön létre a gyakorlati jegy.

Az aláírás megszerzésének feltételei (pl. jegyzőkönyv, tanulmány, tervezési feladat dokumentációja, stb.):

Az előadások látogatása ajánlott, a gyakorlatok látogatása kötelező a Tanulmányi és Vizsgaszabályzatban foglaltaknak megfelelően.

Vizsgakérdések, tételsor:

1. A hozam és a termelési érték, termelési érték kategóriák
2. A ráfordítás és a termelési költség, a költségek csoportosítása
3. Az önköltségszámítás esetei
4. A jövedelem számítása és kategóriái, a használdozati költség
5. A hatékonyság fogalma, valamint kategóriái
6. Vállalkozási formák a mezőgazdaságban (egyéni vállalkozás, bt., kft., rt., szövetkezet)
7. A termelési tényezők, erőforrások, azok csoportosítása
8. A tőke és tulajdonságai, használata és forrásai. Tőkehasználati elvek
9. A befektetett eszközök csoportjai és a beruházások, a befektetett eszközök használata
10. Az amortizáció, amortizációs elszámolási módok
11. A föld, mint sajátos tőkerész
12. A földvásárlás ökonómiai megfontolásai, a földbérleti formák
13. A forgóeszközök csoportjai, és a használatukkal kapcsolatos feladatok
14. Az emberi erőforrás a mezőgazdaságban. A munkaerő-gazdálkodás területei, feladatai
15. A számvitel fogalma, A vállalkozó vagyona. A vagyon csoportosítása, a vagyon kimutatása (a leltár és a mérleg)
16. A gazdasági műveletek és hatásuk a vagyonra
17. Az eredménykimutatás módja
18. Az eredmény fogalma, csoportosítása. Az eredménykategóriák
19. A könyvvezetés (könyvvitel) fogalma. Az egyszeres és kettős könyvvitel lényege
20. A könyvviteli számla fogalma, jellege
21. A könyvviteli számlák csoportosítása
22. A könyvviteli számla levezetése a mérlegből
23. A kettős könyvvitel hármasszabálya
24. Az eredményszámlák levezetése a mérlegszámlákból
25. Az egységes számlakeret és számlarend
26. A négy számlasoros számlaelmélet lényege
27. A vállalati pénzügyek fogalma, tárgya

28. A pénzügyi kimutatások elemzése: mutatószámok alkalmazása a pénzügyi elemzésben